

Sygn. akt IV CZ 8/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSA Barbara Lewandowska

w sprawie z wniosku E. Elektrownie O. Spółki Akcyjnej w O.
przy uczestnictwie W. L. i U. L.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 kwietnia 2017 r.,
zażalenia uczestnika postępowania W. L.
na postanowienie Sądu Okręgowego w O.
z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt I Ca .../16,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek wnioskodawcy - E. Elektrownie O. SA w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu, opisaną bliżej w tym wniosku. Wnioskodawca utrzymywał, że właścicielem 5 napowietrznych linii elektroenergetycznych przebiegających przez działkę należącą do uczestników postępowania byli W. i U. L. (małżonkowie). Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 9 listopada 2016 r., w związku z apelacją wniesioną przez wnioskodawcę, uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Badając przebieg postępowania dowodowego w sprawie, Sąd Okręgowy stwierdził, że - wbrew ocenie Sądu pierwszej instancji - zebrany w sprawie materiał dowodowy nie uzasadniał oddalenia wniosku o stwierdzenie zasiedzenia. Zdaniem Sądu drugiej instancji, istniała potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego niemal w całości. Dotychczasowe postępowanie dowodowe skierowane było na wyjaśnienie jedynie części zasadniczych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń faktycznych, a dalsze najistotniejsze z nich są dopiero do wyjaśnienia, a jednocześnie nie sposób pozbawiać uczestników postępowania kwestionowania takich ustaleń w toku postępowania instancyjnego. Jednocześnie Sąd Okręgowy poczynił odpowiednie zalecenia dotyczące przebiegu postępowania dowodowego przed Sądem pierwszej instancji.

W zażaleniu uczestnika postępowania podniesiono zarzut naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. (zapewne chodziło jednak o art. 386 § 4 k.p.c.) przez przyjęcie, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania w całości (art. 386 § 4 k.p.c.). W wyniku rozpoznania zażalenia wniesionego przez uczestnika postępowania należy zatem wyjaśnić, czy istniały odpowiednie podstawy do wydania przez Sąd Okręgowy zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Z akt sprawy wynika, że wnioskodawca złożył wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu obciążającej nieruchomość gruntową (o pow. 0,5775 ha), położoną w O. o nr ewid. 30078, dla której Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą nr .../2. Służebność ta polegałaby na znoszeniu istnienia usytuowanych na tej nieruchomości urządzeń przesyłowych w postaci 5 napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz na prawie korzystania przez wnioskodawcę z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do utrzymania tych urządzeń i ich eksploatacji. Wnioskiem objęto linie elektroenergetyczne, które - według wnioskodawcy - zostały oddane do użytku w tym samym czasie i umożliwiały powstanie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość uczestników postępowania. Uczestnicy postępowania kwestionowali jednak powstanie wszystkich objętych wnioskiem urządzeń w tym samym czasie, wywodzili, że złożone przez wnioskodawcę dokumenty nie potwierdzały daty wybudowania linii, daty oddania ich do użytku i ich lokalizację przestrzenną na nieruchomości. Kwestionowali także samą treść określonej we wniosku służebności. Negowali też następstwo prawne w zakresie posiadania urządzeń, na które powoływał się wnioskodawca.

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego wynika, że Sąd Rejonowy przyjął właściwe podstawy prawne zgłoszonego żądania wnioskodawcy (art. 352 k.c., art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c.). Sąd pierwszej instancji wskazał także na właściwe przesłanki stwierdzenia zasiedzenia służebności, które powinien udowodnić wnioskodawca (s. 4 postanowienia Sądu Rejonowego).

Po dokonaniu odpowiednich ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy stwierdził, że wnioskodawca nie przedstawił jednak dowodów wystarczających na ustalenie, iż te same linie energetyczne znajdowały się w tym samym miejscu na nieruchomości uczestników przez okres wymagany do zasiedzenia. Wskazał też, dlaczego analizowany materiał dowodowy nie dawał przekonujących podstaw do ustalenia daty wybudowania spornych urządzeń przesyłowych, daty oddania ich do użytku, ich przebiegu przestrzennego. Jednocześnie założył, że są to okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, które nie zostały wykazane także zeznaniami świadków. Sąd Rejonowy starał się

wyjaśnić także to, od kiedy każda linia przesyłowa wykorzystywana była w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu i jaki był zakres korzystania z nieruchomości w ramach służebności, czy przebieg linii i sposób korzystania nie uległ zmianie przez 30 lat. Te fakty również nie zostały wykazane przez wnioskodawcę, podobnie jak ciągłość posiadania służebności przez kolejnych poprzedników prawnych wnioskodawcy.

W tej sytuacji nie można twierdzić, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sporu, skoro - właściwie oceniając materialno - prawne podstawy zgłoszonego żądania - zweryfikował dowody zaoferowane przez wnioskodawcę (art. 6 k.c.) i doszedł do wniosku, że nie okazały się one wystarczające dla wykazania wskazanych przesłanek stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu na rzecz wnioskodawcy.

Jeżeli zebrany w sprawie materiał dowodowy może prowadzić, według Sądu Okręgowego, do innej oceny kwestii wystąpienia poszczególnych przesłanek zasiedzenia służebności, to nie było żadnych procesowych przeszkód do merytorycznego rozpoznania wniosku wnioskodawcy przez Sąd Okręgowy i to także przy odpowiednim uzupełnieniu materiału dowodowego w odniesieniu do takich przesłanek (art. 382 k.p.c.) oraz przyjętego przez ten Sąd czynnika modernizacji linii energetycznej.

Podzielając zatem treść złożonego zażalenia, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 393¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁵ k.p.c.

aj jw

kc